

Mig og Obama

Han er dansker, han har en amerikansk far, og han kalder sig selv »halvneger«. Og så skete der noget overvældende for den 38-årige professor i filosofi Vincent Hendricks, da Barack Obama brød amerikanernes hvide kongerække. Hvad følte, tænkte og oplevede Vincent Hendricks i forbindelse med Obamas valg?

ANDERS ROU JENSEN

Hvornår blev du første gang opmærksom på Barack Obama?

»I en del år har jeg vidst, at han var et nyt bud på en amerikansk toppolitiker, men der, hvor det for alvor går op for mig, er ved den brandtale, han holder i 2004. Han forener de forskellige fraktioner i partiet og formulerer en entydig politik. Jeg er fascineret af, at han retorisk set er en stor begavelse. Han gør brug af en baptistisk måde at præke på, men han gør det afbalanceret, så budskabet kommer igennem«.

Han bliver ikke patetisk?

»Nej. Og så møder han folk i øjenhøjde. Han bevæger sig højt op, men han er i stand til at fange det store, brede bælte. Det slog mig. Jeg tænkte: det er imponerende. Han appellerer til den sorte tradition i USA, men også til menneskeheden som sådan«.

Hvad betød det for dig, at det var en farvet og ikke en hvid, der holdt talen?

»Jeg var i en vis forstand stolt. Stolt over, at der var en mand, der var i stand til at se verden på den måde. At han var sort spillede en rolle, men det spillede en mindre rolle end den måde, hvorpå han så verden. Obama ser verden i lyset af individer og problemer frem for racer og uligheder. Jeg har ikke oplevet racediskrimination så frygteligt meget i Danmark. I de kredse, hvor jeg har bevæget mig, har det spillet en mindre rolle«.

Du har oplevet en hårdere konfrontation i USA?

»Racespørgsmålet er en del af identiteten for sorte amerikanere. De identificerer sig med en ulighed, der har været i samfundet, og de bærer den med sig. Det tager generationer at viske den ud. Jeg har godt kunnet se det hos min far til tider. Det er en del af hans identitet, og den ligger der – og ruller og ulmer. For nylig var jeg sammen med min far, min mor og min 8-årige søn på besøg i min fars fødeby, Bluefield i West Virginia. Det er faktisk en sydstat. Min far har jo ikke været i den by i 60 år, og jeg oplevede hans usikkerhed ved at være der. Når du går ud på toilettet i indkøbscentret, er der nogen, der har ridset i døren: 'KKK – dræb alle niggere'. Min far er jo helneger, og jeg er halvneger. Min mor er helt hvid, og min søn et sted midt imellem. En dag stod vi foran vores hotel, og så er der en ældre mand, der kigger os an og siger på en meget sød og ikke anklagende måde: 'I er ret usædvanlige her omkring. Vi blander os ikke med hinanden'«.

Hvad er det så for nogle oplevelser, du har haft i Danmark?

»Jeg er stødt på det i ny og næ. I min barndom har det stort set altid været en fordel, for jeg var den lille, miksede dreng med slangekrøllerne, som var nuttet og indtagende. Danmark var mere homogent, så som barn var jeg ligesom et eksotisk bindemiddel i en almindelig lyserød hverdag. Men nu er samfundet blevet mere uhomogent, og jeg vil vove den påstand, at en sort amerikaner har det ulig lettere end en sort ghaneser eller gambianer. Jeg er også forholdsvis lys i huden. Det spiller en solid rolle. Det er det samme med Barack Obama. Hvis han var ibenholtfarvet, var han aldrig blevet præsident – aldrig i livet!«.

Når du senere begynder at opleve racisme, er det så, fordi der er sket en mentalitetsændring i Danmark?

»Jeg er ked af at sige det: ja! Der er sket en radikaliserings i den måde, man opdeler Danmark i racer på. Måden, hvorpå man opfatter muslimer og arabere i dag, er måden, hvorpå man i sin tid opfattede de sorte i USA. Der findes en måde at stemple mennesker på i Danmark, som er racebetinget. Men det kan godt være en sjov måde. F.eks. når jeg åbner døren for en ældre dame i en kiosk på Vesterbro. Hun siger: »Ih, hvor var det pænt af Dem«. Jeg svarer: »Det var så lidt«. »Men det er så usædvan-

ligt«, siger hun så, »for I sorte svin plejer at være nogle ubehøvede sata-ner«. Men jeg har også en god kollega nede på RUC, hvor jeg arbejder, og når vi går rundt og snakker med hinanden, bliver vi kaldt 'Negeren og Nissen'. Og det er godt. Oplysning og humor er den bedste måde at komme ud af det her på«.

Men hvad adskiller diskriminationen i Danmark fra den amerikanske?

»Herhjemme har jeg oplevet racisme som provinsiel uvidenhed. I USA er det anderledes, for der ligger en lang historie bag. USA har altid været et indvandrerland, og det har været en del af den amerikanske drøm, at enhver kunne komme og være sin egen lykkes smed. Man kan også til-lade sig at sige mere i det offentlige rum i Danmark end i USA, hvor der

«Jeg sad oppe hele natten, da han blev valgt. Jeg var grædefærdig

er en vis form for politisk korrekthed. I Danmark kan man sige: »Hvad skal to grønlandere fra indlandsisen i det danske parlament?«. Det kunne aldrig gå i USA. Eller i Sverige«.

Sammenlignet med din far og dig hvilken verden vil din søn så vokse op i mht. racespørgsmålet?

»Han vil sige, han er dansk, og det er han jo. Men han er også opmærksom på, at der er noget andet i ham. Nu har vi været i USA, og han ved, der er en anden historie, som han på sin vis er stolt af. Men han har slet ikke samme bagage med som min far – og det har jeg jo heller ikke. Det er vigtigt, han ser, hvor hans bedstefar kommer fra. Og når han tegner basketballspillere, er de alle sammen sorte. Men han ser ikke på verden ud fra et raceaspekt. Og den verden, han vokser op i, er forhåbentlig en verden, hvor vi, som Obama siger, kigger på problemerne og prøver at løse dem i fællesskab. Det lyder lidt idealistisk, men vi skal prøve noget nyt – 'Yes we can. It's time for change'. Det kunne man håbe, ikke blot slog igennem derovre, men også herhjemme. Det er jo interessant, hvordan danske politikere til venstre, til højre og i midten har taget imod Obama med kyshånd. Generelt har folk store forhåbninger«.

Det havde de også til Naser Khader?

»Ja, ja – og han snublede så lidt. Eller meget«.

Men den der frelser-effekt kommer jo hele tiden. Har du en fornemmelse af, at det her er ægte?

»Ja, ja – jeg sad jo oppe hele natten, da han blev valgt. Jeg var grædefærdig. Endelig er der kommet et tidspunkt, hvor vi kan få lov til at tale om kendsgerninger og politiske værdier. Så er der det faktum, at han er sort. Men det kommer i anden række. Han er et blandingsprodukt. Det er en væsentlig pointe, for havde han været rent det ene eller rent det andet, var det ikke gået«.

Du tænker ikke på, at du risikerer at blive skuffet?

»Jeg har haft en generende følelse af, at han i den grad overtager en rotterede. Både udenrigs- og indenrigspolitisk er USA en supertanker, der er svær at vende. Og så er der en anden bekymring. Jeg håber fandeme, han får sin tid. At der ikke er nogen, der lige pludselig... Han er jo værre end Kennedy! Han er sort, han er en oratorisk begavelse, han er godt begavet, han har den amerikanske befolkning med sig«.

Du er bekymret for et attentat?

»Ja! Det kan du eddermanne tro, jeg er. Det er jeg solidt bekymret for. Og det er ikke, fordi han er sort«. **M**

m@pol.dk

Farver

»Jeg er også forholdsvis lys i huden. Det spiller en solid rolle. Det er det samme med Barack Obama. Hvis han var ibenholtfarvet, var han aldrig blevet præsident – aldrig i livet!«, siger professor i filosofi på RUC Vincent Hendricks. Foto: Peter Hove Olesen